

ILMARINEN

OMISTAJA- OHJAUKSEN PERIAATTEET

Ilmarisen hallituksen hyväksymä 20.12.2017

OMISTAJAJOHJAUKSEN PERIAATTEET

Ilmarisen sijoitukset ovat luonteeltaan pitkäaikaisia, ja tavoitteena on sijoituskohteiden mahdollisimman hyvä arvonkehitys pitkällä aikavälillä. Ilmarisella on korkeat odotukset omistamiensa yritysten hyvästä hallinnosta ja vastuullisesta liiketoiminnasta. Ilmarisen näkemyksen mukaan vastuullisella toiminnalla on alentava vaikutus yritysten vieraan ja oman pääoman kustannuksiin ja sitäkin kautta vastuullisuusnäkökohtien huomiointi on osa sijoitusten ja sijoitustoiminnan riskienhallintaa.

Omistajaohjauksen periaatteet ovat keskeinen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Näissä periaatteissa on huomioitu Arvopärimarkkinayhdistyksen vuonna 2015 antama hallinnointikoodi.

Periaatteet ja hallinnointikoodin noudattaminen koskevat vain sijoituksiamme suomalaisiin yhtiöihin. Ulkomaisten yhtiöiden osalta Ilmarinen odottaa, että omistetut yhtiöt noudattavat paikallisia hallinnointikodeja ja kansainvälisiä hyvän hallintotavan suosituksia, mikäli mahdollista toimintaympäristö huomioiden.

Periaatteissa otetaan kantaa seuraaviin asioihin:

- työeläkevarojen merkitys ja suomalainen omistaminen
- osallistuminen ja äänioikeuden käyttö yhtiökokouksissa
- vaatimukset yhtiökokouksesta
- pääomarakenteen muutokset
- osallistuminen hallitustyöskentelyyn
- osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin
- yhtiön hallituksen kokoonpano
- palkitseminen
- osinkopolitiikka
- osakesarjat ja äänivalta
- vastuullisuus ja yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella
- vastuullisuutta edistävät yhtiökokouksesitykset
- raportointi

TYÖELÄKEVAROJEN MERKITYS JA SUOMALAINEN OMISTAMINEN

Eläkevarojen tuottava sijoittaminen turvaa eläkkeiden keskeisen rahoituksen ja on siten keskeinen osa suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää. Ilmarinen on merkittävä omistaja

suomalaisissa pörssiyrityksissä ja laajemminkin merkittävä taloudellinen toimija suomalaisessa yhteiskunnassa.

Noin 30 prosenttia Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta on sijoitettu Suomeen ja on sitä kautta suoraan hyödyttämässä Suomen elinkeinoelämää. Suomalaisten yritysten menestys vaikuttaa Ilmarisen sijoitustuottoihin ja Suomessa tehtävällä työllä on suora yhteys Ilmarisen eläkemaksukertymään.

OSALLISTUMINEN JA ÄÄNIOIKEUDEN KÄYTTÖ YHTIÖKOKOUKSISSA

Ilmarinen osallistuu niiden yhtiöiden varsinaisiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin, joissa se on merkittävä omistaja tai joissa osallistuminen on muusta syystä tarkoituksenmukaista esimerkiksi esityslistalla olevan teeman vuoksi.

Mikäli hallituksen yhtiökokoukselle antamat esitykset poikkeavat Ilmarisen periaatteista, Ilmarinen keskustelee kyseessä olevan yhtiön kanssa ennen yhtiökokousta näkemysten yhteensovittamiseksi. Mikäli keskustelu ei johda yhteisymmärrykseen, Ilmarinen käyttää omistajan oikeuksiaan mahdollisen äänestämisen yhteydessä. Ilmarinen pyrkii varmistamaan, että yhtiö tietää perusteet äänestyskäytännöille niissä tapauksissa, joissa Ilmarinen ei kannata hallituksen esitystä.

Tarvittaessa Ilmarinen osallistuu hyvää hallintoa ja vastuullisuutta edistävien osakkeenomistajien ehdotusten antamiseen sekä tukee muiden omistajien vastaavia ehdotuksia.

Ilmarinen julkaisee internet-sivuillaan suomalaisten liitettävien yritysten varsinaisissa yhtiökokouksissa antamansa äänet. ilmarinen.fi/ilmarinen/sijoitukset/omistajaohjaus/

VAATIMUKSET YHTIÖKOKOUKSESTA

Ilmarinen pitää tärkeänä, että kaikki tavanomaisesta poikkeavat esitykset perustellaan yksityiskohtaisesti jo kokouskutsussa. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajille tulisi esitellä johdon palkka- ja palkitsemisjärjestelmän sekä mahdollisten lisäeläkejärjestelyjen periaatteet. Myös veropolitiikan ja -jalan jäljen esittely on toivottavaa.

PÄÄOMARAKENTEEN MUUTOKSET

Ilmarinen pitää tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta vastaavat lähtökohtaisesti enintään 20:ntä prosenttia yhtiön liikkeeseen laskemien kaikkien osakkeiden lukumäärästä osakesarjakohtaisesti laskettuna. Valtuutus on voimassa kerrallaan enintään 18 kuukautta. Poikkeukset ovat mahdollisia yrityksen kehitystilanteen ja liiketoiminnan asettamien tarpeiden perusteella.

OSALLISTUMINEN HALLITUSTYÖSKENTELYYN

Ilmarisen toimitusjohtajan tai henkilökuntaan kuuluvan osallistuminen muiden yhteisöjen hallintoelimiin on kuvattu Hallintoelinjäsenyydet ja sivutoimet -ohjeessa.

Tiedot Ilmarislaisten hallituspaikoista on lueteltu Ilmarisen nettisivuilla ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/luot-tamustehtavat

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN HALLITUKSEN JÄSENTEN NIMITYSPROSESSIIN

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Pörssiyhtiöissä ja suurissa listaamattomissa yhtiöissä hallituksen valintaprosessin tehostamiseksi tarvitaan nimitystä valmisteleva toimielin, jossa voi olla sekä hallituksen jäseniä että osakkeenomistajien edustajia. Ilmarinen osallistuu aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta. Ilmarinen edistää omistamiensa yritysten ammattitaitoista hallintoa ja johtamista.

Yhtiön omistusrakenteesta riippuen on kaksi mahdollista toimintamallia. Yhtiöissä, joissa on yksi tai useampi merkittävä, pitkäaikainen omistaja, olisi osakkeenomistajien nimitystoimikunnan jäsenet valittava ensisijaisesti suurimpien omistajien edustajien joukosta. Niissä yhtiöissä, joissa omistus on hajautunut, hallituksen jäsenistä koostuva nimitysvaliokunta on perusteltu. Jälkimmäisessäkin tapauksessa Ilmarinen pitää hyvänä, että suurimpia osakkeenomistajia kuullaan mahdollisista hallituskokoonpanomuutoksista tarvittaessa etukäteen.

YHTIÖN HALLITUKSEN KOKOONPANO

Ilmarinen pitää tärkeänä hallitusten jäsenten valinnassa ammattitaitoa, kokemusta ja jäsenten toisiaan täydentävää osaamista. Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Hallituksen monipuoliseen kokoonpanoon kuuluu myös se, että hallituksen jäsenenä on molempia sukupuolia. Hallituksen jäsenmäärän ja kokoonpanon tulee olla linjassa kyseessä olevan yhtiön toimialarakenteen ja elinkaarivaiheen kanssa. Hallituksessa tulee olla riittävän laaja-alaista osaamista ilman, että hallituksen jäsenmäärää kasvatetaan tarpeettomasti.

Hallituksen jäsenellä on oltava tarpeeksi aikaa hoitaa luottamustehtävänsä. Hallitukseen ei siten pitäisi valita henkilöitä, jotka toimivat samanaikaisesti liian monien yhtiöiden hallituksissa. Pörssiyhtiön toimitusjohtajalla voi pääsääntöisesti olla enintään kaksi ulkopuolista pörssiyhtiön hallituspaikkaa, joista enintään toinen voi olla puheenjohtajuus. Lisäksi hallituksen valinnassa on tärkeää kiinnittää huomiota hallituksen jäsenten riippumattomuuteen. Riippumattomuuden arvioinnin perustana on hallinnointikoodi. Hallituksen enemmistön on oltava lähtökohtaisesti riippumaton yhtiöstä ja vähintään kahden hallituksen jäsenen on oltava yhtiön lisäksi riippumattomia myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

On tärkeää, että hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät on selvästi eriytetty. Toimitusjohtaja raportoi hallitukselle operatiivisesta toiminnasta, jota hallitus valvoo. Hallitus vastaa yrityksen strategisista linjauksista. Toimitusjohtajaa ei pääsääntöisesti pitäisi valita johtamansa yhtiön hallitukseen.

PALKITSEMINEN

Ilmarisen näkemyksen mukaan kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline vyvyykkään johdon palkkaamiseksi yhtiöön. Hyvin toteutetut palkitsemisjärjestelmät kannustavat yrityksen arvon pitkäjänteiseen kasvattamiseen. Hyvän palkitsemisjärjestelmän tunnusmerkkejä ovat pitkäjänteisyys, selkeys, yksinkertaisuus ja se, että järjestelmä palkitsee vain ansaitusta menestyksestä. Pidämme hyvänä käytäntönä, että yhtiö vertaa menestystään myös samalla alalla toimiviin verrokkeihin. Yrityksen pitää pyrkiä palkitsemisjärjestelmis-

sään mahdollisimman suureen avoimuuteen.

Ilmarinen pitää tärkeänä, että sekä yrityksen toimiva johto että hallitus omistavat yhtiön osakkeita. Ilmarinen kannattaa yrityksen johdon palkitsemisjärjestelmiä, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa omistajien ja yrityksen johdon tavoitteita. Yhtiön ulkopuolisen hallituksen jäsenen palkitseminen on järjestettävä erikseen toimivan johdon palkitsemisesta. Hallituksen jäsenen osallistuminen samaan osakeperusteiseen palkitsemisjärjestelmään ei ole pääsääntöisesti perusteltua, sillä se voi heikentää valvontavelvollisuuden toteuttamista ja aiheuttaa eturistiriitoja. Ilmarinen pitää tärkeänä, että palkitsemisjärjestelmissä taloudellisten näkökohtien lisäksi otetaan tarkoituksenmukaisesti huomioon myös vastuullisuusnäkökohdat.

Hallituksen jäsenten palkkioiden tulee olla suhteutettuna työn vaativuuteen ja käytettyyn aikaan. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan tehtävän työmäärä ja vaativuus tulee huomioida palkkiota määriteltäessä. Palkkio voi muodostua vuosikorvauksesta, kokouspalkkioista tai näiden yhdistelmästä. Pidämme tärkeänä, että vähintään osa hallituspalkkioista maksetaan osakkeina.

Toimivan johdon palkka- ja palkitsemisjärjestelmistä päättäminen kuuluu yhtiön hallituksen tehtäviin. Ilmarisen näkemyksen mukaan pörssiyhtiöiden hallituksissa tulisi olla erillinen palkitsemisvaliokunta. Yrityksen johdon ei tule osallistua itseään koskevien palkitsemisjärjestelmien laatimiseen.

Yrityksen muun henkilöstön palkitsemisjärjestelmän laadittaminen on ennen kaikkea yrityksen johdon tehtävä, mutta omistajanäkökulman ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän välillä ei saa vallita ristiriitaa.

OSINKOPOLITIikka

Yritysten kyky maksaa osinkoja riippuu yrityksen tuloskehityksestä, yrityksen rahoitusrakenteesta ja yrityksen kasvunäkymistä. Ilmarinen pitää tärkeänä, että yrityksellä on hallituksen vahvistama osinkopolitiikka ja että yritys noudattaa osakkeenomistajan kannalta aktiivista ja tavoitteellista yhtiön vakavaraisuuden turvaavaa osinkopolitiikkaa.

OSAKESARJAT JA ÄÄNIVALTA

Ilmarinen pitää parhaana rakenteena sitä, että yksi osake vastaa yhtä käytettävissä olevaa ääntä yhtiökokouksissa. Ilmarinen pitää erilaisia äänivaltaileikkureita ja suostumuslausekkeita yleensä yhtiön arvoa alentavina tekijöinä.

VASTUULLISUUS JA YHTEYDENPITO YHTIÖIDEN KANSSA YHTIÖKOKOUSTEN ULKOPUOLELLA

Ilmarinen käy keskustelua omistamiensa yhtiöiden johdon ja tarvittaessa hallituksen kanssa. Keskusteluissa käydään läpi yritysten liiketoimintaa ja taloudellista asemaa. Tavoitteena on myös edistää yritysten vastuullisuutta, erityisesti YK:n Global Compactin periaatteiden ja niiden taustalla olevien kansainvälisten ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia, ympäristöä ja korruptiota koskevien normien noudattamista. Ilmarinen tekee myös yhteistyötä muiden osakkeenomistajien kanssa epäkohtiin puuttumiseksi. Mikäli epäsuotava toiminta ei lopu vaikuttamisen seurauksena, Ilmarisen viimeisenä keinona on omistuksesta irtautuminen.

VASTUULLISUUTTA EDISTÄVÄT YHTIÖKOKOUSESITYKSET

Suhtaudumme lähtökohtaisesti myönteisesti yhtiökokousesityksiin, jotka edistävät vastuullisuutta Ilmarisessa noudatettavien periaatteiden mukaisesti. Osallistumme esimerkiksi ilmastovaikutuksiin liittyvien osakkeenomistajien ehdotuksien antamiseen sekä tuemme muiden omistajien vastaavia olennaisia ja tarkoituksenmukaisia ehdotuksia. Päätöksiimme esitysten kannattamisesta vaikuttaa se, miten olennaisia ne ovat yhtiön liiketoiminnan ja sen vaikutusten näkökulmasta, miten yhtiö on toiminut asiassa muihin vastaaviin yrityksiin verrattuna sekä yhtiön äänestysuusitus ja sen perustelut. Kannatamme esimerkiksi yhtiökokousesityksiä, jotka tukevat Ilmarisen ilmastoperiaatteiden keskeistä tavoitetta siitä, että yhtiöt arvioivat strategisia valintojaan ja investointejaan suhteessa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen.

RAPORTOINTI

Sijaituskohteena olevan yhtiön tulee olla toiminnassaan riittävän läpinäkyvä. Ilmarinen pitää tärkeänä, että kohdeyhtiöt raportoivat avoimesti, säännöllisesti ja monipuolisesti toiminnastaan. Taloudellisen raportoinnin lisäksi yritysten on raportoitava hallintotavastaan ja vastuullisuusperiaatteistaan sekä niiden soveltamisesta ja niihin liittyvistä tavoitteista. Lisäksi Ilmarinen pitää tärkeänä, että yritykset raportoivat osana muuta raportointiaan myös veropolitiikastaan ja verojalanjäljestään, monimuotoisuusperiaatteistaan sekä toimintansa hiilijalanjäljestä ja muista ympäristövaikutuksista. Hyvä käytäntö on, että raportoitavat vastuullisuustiedot ovat riippumattoman tahon varmentamia, huomioiden kuitenkin yrityksen koko ja resurssit.